

เลขที่.....

แบบรายงานการเข้าร่วมประชุม/ อบรม/สัมมนา/ ศึกษาดูงาน

☐ รายบุคคล ☒ กลุ่มบุคคล

ชื่อ - นามสกุล : นางหทัยรัตน์ อีร์กุล	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์ชำนาญการ
สังกัดฝ่าย / หน่วยงาน : ห้องสมุดองค์กรฯ สำนักหอสมุดกลาง	
ชื่อ - นามสกุล : นางปภาดา น้อยคำยาง	ตำแหน่ง : บรรณารักษ์ชำนาญการ
สังกัดฝ่าย / หน่วยงาน : ฝ่ายบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง	
ชื่อหลักสูตร	ประชุมคณะกรรมการฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 2/2564
วัน/เดือน/ปี	29 มีนาคม 2564
สถานที่จัด	ประชุมออนไลน์ผ่าน Zoom (host โดย สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
หน่วยงานผู้จัด	สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ค่าใช้จ่าย	☒ ไม่มี ☐ มี จำนวน บาท เบิกจ่ายจากงบประมาณ ☐ แผ่นดิน ☐ เงินรายได้ ☐ งบอื่นๆ (ระบุ)
ใบเกียรติบัตร/ วุฒิบัตร	☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ เนื่องจาก..... ☒ ไม่มี

สรุปสาระสำคัญ

การประชุมคณะกรรมการฝ่ายวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 2/2564 วันที่ 29 มีนาคม 2564 เวลา 09.00 – 16.00 น. มีผู้เข้าร่วมประชุมออนไลน์จำนวน 62 คน

เวลา 09.00 – 12.00 น. กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง “การบูรณาการแนวคิดปัจเจกวิธาน (Folksonomy) ในการสร้างหัวเรื่อง” วิทยากร โดย อาจารย์ ดร. นภัฏกร กรอยสวัสดิ์ ประธานหลักสูตรสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่มาของคำว่า Folksonomy มาจากคำว่า Folk--ประชาชน, คนทั่วไป + Taxonomy—อนุกรมวิธาน—วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดหมวดหมู่ของสิ่งมีชีวิต = Folksonomy

ปัจเจกวิธาน (Folksonomy) คือ การสร้างตัวแทนความรู้ (Knowledge representative) หรือเป็นการสร้างคำ (Terms) ขึ้นมาแทนความคิดหรือความรู้ รวมทั้งสารสนเทศต่างๆ และเป็นผลจากการกำหนดป้ายคำ (Tagging) ของแต่ละบุคคลหรือของกลุ่ม ซึ่งเป็นชุดคำศัพท์ที่ไม่ควบคุมเพื่อใช้จำแนกกลุ่มทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ในสังคมออนไลน์ หรือใช้สำหรับอธิบายทรัพยากร ซึ่งคำที่สร้างขึ้นมานั้นเรียกว่า ป้ายคำ (Tags)

คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

- Social tagging, Tags, Tagging, Hashtag
- Collaborative Tagging
- Collaborative classification system
- Social classification system
- Social indexing

- Mob indexing
- Folk Categorization
- Light weight Knowledge representation

ลักษณะเด่นของปัจเจกวิธาน (Folksonomy)

- เป็นคำ (Terms)
- กำหนดขึ้นมาแทนความรู้ เนื้อหาของทรัพยากร
- สร้างโดยผู้ทั่วไป ที่มีความหลากหลาย ทั้งระดับการศึกษา สังคม วัฒนธรรม
- การกำหนดคำแทนเนื้อหาไม่ต้องใช้หลักเกณฑ์
- ทรัพยากรที่สืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- มีการกำหนดป้ายคำ (Tags)
- ทุกคนสามารถที่จะมีส่วนร่วม

ลักษณะด้อยของปัจเจกวิธาน (Folksonomy)

- คำที่คิดแทนเนื้อหาที่มีความหลากหลาย
- การใช้คำหลากหลายรูปแบบ เช่นการใช้คำพหูพจน์และเอกพจน์
- การกำหนด Tags ที่ผู้ใช้เข้าใจคนเดียวและไม่มีการใช้ทั่วไปทำให้ Tags ดังกล่าวไม่สามารถค้นพบได้
- ผู้ใช้มาจากหลากหลายระดับการศึกษาและวัฒนธรรมทำให้คำศัพท์ที่มีความหลากหลายหรืออาจสะกดคำผิดได้

โครงสร้างของปัจเจกวิธาน (Folksonomy) ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ป้ายคำ (Tags) ผู้ใช้ (User) และ ทรัพยากร (Resources)

ความสัมพันธ์ของปัจเจกวิธาน (Folksonomy)

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- ความสัมพันธ์แบบกว้างหรือเรียกว่า ปัจเจกวิธานแบบกว้าง (Broad Folksonomy) คือ ผู้ใช้เป็นผู้กำหนดป้ายคำ (Tags) ให้กับทรัพยากรสารสนเทศเพื่อจัดเก็บสารสนเทศในระบบ ให้สามารถค้นคืนได้ และสามารถเพิ่มป้ายคำ (Tags ให้กับทรัพยากรได้หลายคำ รวมทั้งในทรัพยากร 1 รายการ ผู้ใช้หลายคนก็สามารถใส่ป้ายคำ (Tags) ได้ เช่นเดียวกัน ซึ่งช่วยให้เห็นแนวคิดของทรัพยากรในมุมมองที่กว้างจากความสัมพันธ์ของคำ (Terms) และป้ายคำ (Tags)
- ความสัมพันธ์แบบแคบ หรือเรียกว่า ปัจเจกวิธานแบบแคบ (Narrow Folksonomy) คือ ผู้ที่กำหนดป้ายคำ (Tags) ให้กับทรัพยากร คือผู้แต่ง หรือผู้สร้างเนื้อหา

ประโยชน์ของ Folksonomy

- ใช้ในการค้นคืนความรู้หรือสารสนเทศที่ต้องการในแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
- ช่วยให้มีการแลกเปลี่ยนหรืออนุญาตให้บุคคลอื่นสามารถเพิ่มคำหรือใช้งานจากป้ายคำ (Tags)
- เป็นการจัดหมวดหมู่โดยผู้ใช้และมีการใช้คำสำคัญเป็นฐาน (Keyword-based classification)
- สะท้อนให้เห็นผู้ใช้ในแง่การใช้ภาษา ความต้องการสารสนเทศและความรู้

- สามารถนำมาใช้เป็นแหล่งสำหรับการรวบรวมคำศัพท์ใหม่ๆ เพื่อใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงคำศัพท์ควบคุมที่มีอยู่ก่อนแล้ว
- ยังช่วยให้ได้เนื้อหา (Subject) ในขอบเขตความรู้ใหม่ๆ
- เป็นวิธีการใหม่ของการทำดัชนีของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
- เป็นเครื่องมือที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการสร้างตัวแทนความรู้
- สามารถที่จะใช้เป็นแหล่งทรัพยากรสำหรับการจัดหาความรู้จาก bottom up เพื่อช่วยสนับสนุนวิวัฒนาการของออนโทโลยี (Ontology)

ประโยชน์ของการติดป้ายคำ (Tags) หรือ Hashtags

- ช่วยให้เกิดกระแสข้อมูลข่าวสารเฉพาะเรื่อง (Stream and Feed) ช่วยให้ผู้ใช้สามารถติดตามข้อมูล ข่าวสารจากป้ายคำ (Tags) นั้นได้ หรือติดตามเรื่องที่กำลังเป็นกระแสในสื่อสังคมออนไลน์ที่มีการติดแท็กทวิตเตอร์ เป็นต้น
- Tag cloud การเห็นภาพรวมของเนื้อหาสารสนเทศ
- การแสดงให้คะแนนความนิยม (Rating and Popularity) เว็บไซต์ที่มีผู้สนใจใส่ป้ายคำ (Tag) มาก ก็น่าจะเป็นเว็บที่น่าสนใจ
- มีการเชื่อมโยงกันของสารสนเทศ (Relation) ช่วยให้การค้นหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง หรือเชื่อมโยงกันได้สะดวกและป้ายคำ (Tags) สามารถเชื่อมโยงกันได้

เวลา 13.00 – 16.00 น.ที่ประชุมร่วมพิจารณาหัวเรื่องใหม่เสนอที่ประชุมครั้งที่ 2/2564 และเห็นชอบรับรองหัวเรื่องใหม่ จำนวน 988 หัวเรื่อง (สามารถดูรายละเอียดหัวเรื่องและรายการโยงได้ที่ฐานข้อมูลหัวเรื่องภาษาไทยออนไลน์ จาก URL: <https://webhost2.car.chula.ac.th/thaiccweb/>) และตรวจสอบหัวเรื่องที่เป็นปัญหาดังนี้

ตรวจสอบหัวเรื่องที่เป็นปัญหาและมติที่ประชุม

หัวเรื่อง	สถาบันที่เสนอ	มติที่ประชุม : รับหัวเรื่อง
Philology	มศว	วรรณศิลป์ (Philology) (คำที่ใช้ในฐาน) ตรวจสอบคำภาษาอังกฤษ เพราะซ้ำกับ นิรุกติศาสตร์
Etymology	มศว	นิรุกติศาสตร์ (ใช้เป็นหัวเรื่องย่อย)

มติที่ประชุม รับหัวเรื่อง

หัวข้อที่เป็นปัญหาและสถาบันที่ตรวจสอบ

หัวข้อภาษาอังกฤษ	หัวข้อภาษาไทย	สถาบันที่เสนอ	สถาบันที่ตรวจสอบ
Junk bonds	พันธบัตรขยะ (มทส) (รวมทั้งตรวจสอบหัวข้อที่เกี่ยวข้อง เช่น - Bonds (พันธบัตร) - Bonds (หุ้นกู้) - Bond market (ตลาดพันธบัตร) - Municipal bonds (พันธบัตรเทศบาล) - Corporate bonds (หุ้นกู้บริษัท) - กองทุนตราสารหนี้ - ดัชนีตราสารหนี้	มทส	มศว ; มกค ; มธบ ; มธ (มกค ตรวจสอบและให้ข้อมูลมาแล้ว)

ที่ประชุม รับทราบและมอบหมายผู้แทนแต่ละสถาบันช่วยตรวจสอบข้อมูลหัวข้อกับอาจารย์/ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา

ประโยชน์ที่ได้รับ

- ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศกับบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่น ๆ
- ได้รับทราบหัวข้อใหม่ ๆ และความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในวิชาชีพ
- ได้ความรู้ในเรื่องปัจเจกวิธาน (Folksonomy)

นำความรู้ที่ได้รับมาใช้ปรับปรุงการทำงาน ดังต่อไปนี้

หัวข้อการปรับปรุง / พัฒนา	รายงานผลการปรับปรุง/ พัฒนา ภายในวันที่

ข้อเสนอแนะอื่นๆ(ถ้ามี)

ผู้รายงาน

(นางหทัยรัตน์ จีรกุล)

ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ

วันที่..... 2 .. 64 .. 64 ..

ความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่าย

ลงชื่อ.....

(นางสาวธนกร พึ่งพาพงศ์)

ตำแหน่ง หัวหน้าห้องสมุดองค์กรักษ์

วันที่..... - 2 เม.ย. 2564

ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์วิศาล มหาสิทธิวัฒน์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง

วันที่..... - 7 เม.ย. 2564

หมายเหตุ : 1. จัดทำรายงานฯ หลังจากเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนา /ศึกษาดูงาน ภายใน 7 วันทำการ เสนอ
หัวหน้าฝ่าย

2. หัวหน้าฝ่ายเสนอความเห็น ภายใน 3 วันทำการ และเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลาง
3. แจ้งผู้รายงานทราบ และจัดเก็บเข้าแฟ้มรายงานการเข้าประชุม/ อบรม/สัมมนา /ศึกษาดูงาน
4. หัวหน้าฝ่ายติดตามผลการปรับปรุงพัฒนา
5. หัวหน้าฝ่ายรายงานผลการปรับปรุงพัฒนาให้ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดกลางได้ทราบ